

CARU COMMV. Torhoutsesteenweg 2A/0502 8400 OOSTENDE

VORMINGEN

FORMATIONS

CONSULTANCY

info@caru-commv.be

<https://www.caru-commv.be>

CARU OVERHEIDSOPDRACHTEN 2024

NIEUWSBRIEF APRIL 24

WETGEVING

17 MAART 2024. - WET BETREFFENDE TERMIJNEN EN SANCTIES VOOR VERZEKERINGSPRESTATIES

17 MAART 2024 WET WIJZIGING AANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING MOTORRIJTUIGEN

13 MAART 2024 WET MOTIVERING ONTSLAG CONTRACTUELE WERKNEMERS OVERHEIDSSECTOR

DECREET 8 MAART 2024. - VERVREEMDEN VAN ONROERENDE DOMEINGOEDEREN EN VESTIGEN EN VERVREEMDEN VAN ZAKELIJKE RECHTEN

RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VAN JUSTITIE

ARREST VAN HET GERECHT Luxemburg (Eerste kamer – uitgebreid)

21 februari 2024 In zaak T-38/21. VERDUIDELIJKING Verzoeken tot nietigverklaring

RECHTSPRAAK RAAD VAN STATE

ARREST nr. 258.822 van 14 februari 2024 INDIENING BAFO PER MAIL LEIDT NIET AUTOMATISCH TOT SUBSTANTIELE ONREGELMATIGHEID

ARREST nr. 258.814 van 13 februari 2024 VOORBEHOUD OF VERDUIDELIJKING WELKE NIET LEIDT TOT SUBSTANTIELE ONREGELMATIGHEID

INFO VARIA :

STATITIEKEN 2023 EUROPEES HOF

INDEX CONSUMPTIE MAART 2024

AANPASSING KM VERGOEDING Omzendbrief 737

ONS OPLEIDINGSAANBOD :

OVERZICHT VAN INTERNE OPLEIDINGSMOGELIJKHEDEZIEN <https://www.caru-commv.be>

LAANBOD HANDBOEKEN

HANDBOEK MASTERCLASS 2022 DELEGATIE EN STRUCTURERING VAN DE AANKOOPDIENST

HANDBOEK MASTERCLASS 2023 VIJF JAAR PRAKTIJKTOEPASSING WOO **EERSTE DEEL**

HANDBOEK MASTERCLASS 2023 VIJF JAAR PRAKTIJKTOEPASSING WOO **TWEDE DEEL**

SELECTIE EN GUNNING

HANDBOEK MASTERCLASS 2024 VIJF JAAR PRAKTIJKTOEPASSING WOO **DERDE DEEL**

BEWUSTE KEUZE VAN PLAATSINGSWIJZE EN METHODE, ONDERHANDELEN

RESERVEER NU REEDS IN UW AGENDA:

MASTERCLASS 2024 DEEL IV : van administratieve ergernis naar performanter BESTEK

Nieuwe clausules aangepaste wetgeving vermindering administratieve lasten

DINSDAG 22 OKTOBER 2024 GENT Hotel VANDERVALK (GHELAMCO)

DONDERDAG 24 OKTOBER HASSELT Hotel HILIDAY INN inschrijvingen via info@CARUCOMVV.be

Ed. 04/2024 VEWA Copyright © 2024

PROF RUDI CLAEYS

BELGISCH STAATSBLAD

17 MAART 2024. - WET BETREFFENDE DE TERMIJNEN EN DE SANCTIES VOOR DE VERZEKERINGSPRESTATIES

HOOFDSTUK 2. - Wijzigingen van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen
Art. 2. In de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen wordt een artikel 73/1 ingevoegd, luidende:

"Betaling van een verzekeringsprestatie en sancties

Art. 73/1. § 1. Dit artikel geldt bij gebreke van andere specifieke wetsbepalingen met betrekking tot bepaalde soorten schadegevallen, met name de artikelen 111/1, 121, 145/1 tot 145/5, 197/1 en 197/2 van deze wet, alsook de artikelen 13 en 14 van de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen.

§ 2. Wanneer een persoon naar aanleiding van een schadegeval een verzoek tot betaling van een verzekeringsprestatie indient maar de verzekeraar de dekking van dit schadegeval door de verzekeringsovereenkomst betwist, geeft de verzekeraar een **met redenen omkleed antwoord** op de elementen die in het verzoek worden vermeld **binnen een termijn van drie maanden** vanaf de datum waarop dit verzoek werd ingediend.

Indien **geen met redenen omkleed antwoord** is gegeven binnen de termijn van drie maanden bedoeld in het eerste lid is de verzekeraar van rechtswege gehouden tot **betaling van een forfaitair bedrag van 300 euro** ten voordele van de begunstigde van de verzekeringsprestatie.

Wanneer de begunstigde van de verzekeringsprestatie, na het verstrijken van de termijn van drie maanden bedoeld in het eerste lid, bij aangetekende zending of met om het even welk ander gelijkgesteld middel een **herinnering aan de verzekeraar** heeft verzonden, is deze van rechtswege gehouden tot betaling van een de begunstigde van de verzekeringsprestatie vanaf de dag van de verzending van de **forfaitair bedrag van 300 euro per dag vertraging** ten voordele van herinnering indien hij niet binnen elf dagen op de herinnering heeft geantwoord. De Koning kan de communicatiemiddelen die als gelijkgesteld met de aangetekende zending worden beschouwd, nader bepalen. De termijn van elf dagen bedoeld in het derde lid gaat in op de derde werkdag na de dag waarop de begunstigde van de verzekeringsprestatie de herinnering heeft verzonden,

tenzij de verzekeraar het tegendeel bewijst.

Het bedrag bedoeld in het derde lid is niet meer verschuldigd de dag volgend op de dag van de ontvangst, door de begunstigde van de verzekeringsprestatie, van het met redenen omklede antwoord of het gemotiveerde betalingsvoorstel.

De in het tweede en derde lid bedoelde bedragen worden jaarlijks op 1 januari automatisch geïndexeerd op basis van het meest recent beschikbare indexcijfer van de consumptieprijzen. De indexering gebeurt voor de eerste maal op 1 januari van het jaar dat volgt op de inwerkingtreding van deze wet, met als referentie-index de consumptieprijsindex van de maand voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet. Het basisjaar dat gebruikt wordt voor de consumptieprijsindex is 2013 = 100.

§ 3. De verzekeraar voert de overeengekomen verzekeringsprestatie uit binnen de termijn bepaald in paragraaf 6 te rekenen vanaf het moment waarop:

1° hij over alle hiertoe redelijkerwijs benodigde elementen beschikt; en

2° er geen enkele betwisting meer bestaat betreffende:

a) de dekking van het schadegeval door de verzekeringsovereenkomst;

b) het bedrag van de verschuldigde verzekeringsprestatie.

§ 4. Wanneer het definitieve bedrag van de verzekeringsprestatie betwist wordt, **betaalt de verzekeraar het gedeelte van de verzekeringsprestatie dat zonder betwisting** bij onderling akkoord tussen de verzekeraar en de begunstigde van de verzekeringsprestatie is vastgesteld binnen de termijn bepaald in paragraaf 6.

§ 5. **De voorstellen tot voorschot mogen in geen geval een kwijting voor saldo van rekening bevatten, zelfs geen gedeeltelijke kwijting.**

§ 6. De verschuldigde bedragen worden betaald binnen dertig dagen na hun vaststelling. Het gedeelte van de verzekeringsprestatie dat niet binnen de in het eerste lid bedoelde termijn wordt betaald, brengt van rechtswege een interest op die gelijk is aan tweemaal de wettelijke interestvoet, te rekenen vanaf de dag die volgt op die waarop de termijn verstrijkt tot op de dag van de daadwerkelijke betaling, tenzij de verzekeraar bewijst dat de vertraging niet te wijten is aan hemzelf of aan een van zijn gemachtigden.

§ 7. Verzoeken van de verzekeraar in verband met documenten en inlichtingen die hem in staat moeten stellen om te bepalen of het schadegeval dat zich voordeed door de waarborg gedekt is, alsook om het bedrag van de verzekeringsprestatie te bepalen, moeten redelijk en relevant zijn.

§ 8. De termijnen waarin paragraaf 2 en 6 voorzien, worden opgeschort wanneer de verzekeraar de begunstigde van de verzekeringsprestatie schriftelijk de redenen duidelijk heeft gemaakt die, buiten zijn wil en die van zijn gemachtigden om, de goede uitvoering van zijn verplichtingen binnen de genoemde termijnen onmogelijk maken.

§ 9. Dit artikel is van toepassing wanneer de betaling of de betalingen door de verzekeraar rechtstreeks aan de begunstigde van de verzekeringsprestatie worden gedaan. Het geldt niet:

1° voor gesubrogeerde derden;

2° wanneer de verzekeringsprestatie aan een dienstverlenende derde wordt betaald volgens een met die dienstverlener overeengekomen mechanisme, binnen de grenzen van deze verzekeringsprestatie."

**17 MAART 2024. - WET TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 21 NOVEMBER 1989
BETREFFENDE DE VERPLICHTE AANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING INZAKE
MOTORRIJTUIGEN**

Art. 3. In artikel 2, § 1, van dezelfde wet, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 8 januari 1993, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen het eerste en het tweede lid worden twee leden ingevoegd, luidende:

"Motorrijtuigen die zich bevinden op terreinen, andere dan die bedoeld in het eerste lid, moeten gedekt zijn door een verzekeringsovereenkomst overeenkomstig het eerste lid.

De motorrijtuigen waarvan het gebruik op de openbare weg niet is toegestaan, zijn vrijgesteld van verzekering wanneer zij zich bevinden op terreinen, andere dan die bedoeld in het eerste lid.

Art. 4. Artikel 2bis van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 2 mei 2019 en gewijzigd bij de wet van 2 februari 2021, wordt vervangen als volgt:

"Art. 2bis. **Zijn vrijgesteld van de verzekeringsplicht** bedoeld in artikel 2, § 1, de motorrijtuigen:

- a) die door een mechanische kracht kunnen worden gedreven met een door de constructie bepaalde maximumsnelheid van niet meer dan 6 km/u en een maximale massa hebben van niet meer dan 100 kg;
- b) die door een mechanische kracht kunnen worden gedreven met een door de constructie bepaalde maximumsnelheid van meer dan 6 km/u, maar niet meer dan 25 km/u, en een maximale massa hebben van niet meer dan 25 kg;
- c) die gemotoriseerde rolstoelen zijn, uitsluitend bestemd voor gebruik door personen met een lichamelijke handicap.

De massa wordt geschat met inbegrip van de accu.

Blijven onderworpen aan de verzekeringsplicht, bedoeld in artikel 2, § 1, de motorrijtuigen die eveneens voor andere doeleinden bestemd zijn dan het zich enkel verplaatsen."

Na deze bepalingen volgen dan nog de aanpassing voor de schaderegeling in het buitenland, en ook de termijn en sanctieregelingen welke al in de hiervoor opgenomen wet van dezelfde datum voor andere verzekeringstakken toegepast worden.

13 MAART 2024. - WET TOT MOTIVERING VAN ONTSLAG EN KENNELIJK ONREDELIJK ONTSLAG VAN CONTRACTUELE WERKNEMERS IN DE OVERHEIDSSECTOR

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2. § 1. Deze wet is van toepassing op werknemers met een arbeidsovereenkomst wier **werkgever niet binnen het toepassingsgebied van de wet van 5 december 1968** betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités valt.

§ 2. Deze wet is evenwel **niet van toepassing** wanneer de betrokken werknemers worden ontslagen:

1° tijdens de eerste zes maanden van de tewerkstelling, met dien verstande dat voor de berekening van de eerste zes maanden van de tewerkstelling rekening wordt gehouden met opeenvolgende eerdere arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd of voor uitzendarbeit voor eenzelfde functie bij dezelfde werkgever;

2° tijdens een arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeit;

3° tijdens een overeenkomst voor tewerkstelling van studenten;

4° om aan de voor onbepaalde tijd gesloten arbeidsovereenkomst een einde te maken vanaf de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de werknemer de wettelijke pensioenleeftijd bereikt.

Deze wet is niet van toepassing wanneer de betrokken werknemers om dringende redenen worden ontslagen.

Deze wet is niet van toepassing op de betrokken werknemers die het voorwerp uitmaken van een ontslag waarvoor de werkgever een bijzondere ontslagprocedure vastgelegd door of krachtens een wettelijke norm moet naleven.

Art. 3. De werkgever die van plan is een werknemer te ontslaan om redenen die verband houden met zijn persoon of zijn gedrag, **nodigt deze laatste uit om vooraf gehoord te worden** en verzamelt zijn uitleg over de feiten en redenen voor de overwogen beslissing, die **voorafgaandelijk aan de werknemer zijn meegedeeld met voldoende tijd om zijn hoorgesprek voor te bereiden** of zijn opmerkingen schriftelijk te formuleren.

Indien de werkgever beslist om de werknemer na het voorafgaande hoorgesprek te ontslaan, geschiedt de kennisgeving van het ontslag schriftelijk en vermeldt deze kennisgeving de concrete redenen voor het ontslag.

Deze **schriftelijke kennisgeving bevat** de elementen die de werknemer in staat stellen de concrete redenen te kennen die tot zijn ontslag hebben geleid.

Indien de werkgever nalaat de werknemer voorafgaandelijk te horen of de concrete redenen mee te delen die tot het ontslag van de werknemer hebben geleid, is hij die werknemer een vergoeding verschuldigd die overeenkomt met twee weken loon. In dat geval blijft de kennisgeving van de opzegging geldig.

Art. 4. Een kennelijk onredelijk ontslag is een ontslag van een werknemer die in dienst is genomen voor onbepaalde tijd, dat gebaseerd is op redenen die geen verband houden met de geschiktheid of het gedrag van de werknemer of die niet berusten op de noodwendigheden inzake de werking van de onderneming, de instelling of de dienst en waartoe nooit beslist zou zijn door een normale en redelijke werkgever.

In geval van kennelijk onredelijk ontslag is de werkgever de werknemer een schadevergoeding verschuldigd.

Deze schadevergoeding stemt overeen met **minimaal drie en maximaal zeventien weken loon**. Zij is niet cumuleerbaar met andere vergoedingen waarin is voorzien in het kader van een bijzondere ontslagprocedure, met uitzondering van de vergoeding bepaald in artikel 3 van deze wet. De schadevergoeding is niet cumuleerbaar met enige andere vergoeding die verschuldigd is door de werkgever naar aanleiding van de beëindiging van de arbeidsovereenkomst, met uitzondering van een opzeggingsvergoeding, een niet-concurrentievergoeding, een uitwinningsvergoeding of een aanvullende vergoeding die boven op de sociale uitkeringen wordt betaald.

De bewijslast wordt beheerst door het gemene bewijsrecht, zoals bepaald in artikel 870 van het Gerechtelijk Wetboek, tenzij de werkgever naliet de concrete redenen die tot het ontslag hebben geleid mee te delen. Desgevallend behoort het aan de werkgever om het bewijs aan te voeren dat het ontslag niet kennelijk onredelijk is.

Art. 5. Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand waarin ze is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het Belgisch Staatsblad zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 13 maart 2024.

DECREET 8 MAART 2024. - OVER HET VERVREEMDEN VAN ONROERENDE DOMEINGOEDEREN EN HET VESTIGEN EN VERVREEMDEN VAN ZAKELIJKE RECHTEN

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. Dit decreet is van toepassing op:

1° de onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;

2° de zakelijke rechten waarvan de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest titularis is.

Artikel 5 van dit decreet is ook van toepassing op:

1° de onroerende domeingoederen in eigendom van de overheidsinstanties, vermeld in artikel 1.3, 2°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;

2° de zakelijke rechten waarvan de overheidsinstanties, vermeld in punt 1°, titularis zijn.

Artikel 3, tweede lid, en artikel 4 en 5 zijn niet van toepassing op de eigendomsoverdracht van onroerende domeingoederen tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Art. 3. De Vlaamse Regering kan de onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest bij wijze van verkoop of ruil vervreemden, en kan ook elk zakelijk recht erop vestigen of elk zakelijk recht waarvan de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest titularis is, **vervreemden**.

Voor de vervreemdingen van onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest waarvan de **geschatte waarde meer dan 10.000.000** euro bedraagt, geldt de machtiging, vermeld in het eerste lid, **alleen na voorafgaande toestemming door het Vlaams Parlement**. De voormelde voorafgaande toestemming wordt door het Vlaams Parlement bij decreet verleend.

Het tweede lid is niet van toepassing op de volgende vervreemdingen van onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest:

1° vervreemdingen die na de publiciteitsmaatregelen, vermeld in artikel 5, eerste en tweede lid, plaatsvinden aan degene die het meest voordelige bod uitbrengt via een procedure waarbij elke natuurlijke of rechtspersoon een bod kan uitbrengen;

2° vervreemdingen als vermeld in artikel 5, derde lid, 3° ;

3° vervreemdingen die plaatsvinden via een onteigening voor het algemeen nut.

Art. 4. De Vlaamse Regering stelt jaarlijks een rapport op voor het Vlaams Parlement over de volgende daden die ze gesteld heeft in het begrotingsjaar dat eraan voorafgaat:

1° alle vervreemdingen van onroerende domeingoederen in eigendom van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;

2° alle vestigingen en vervreemdingen van zakelijke rechten door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest waarvan de waarde over de volledige looptijd van het zakelijk recht meer dan 100.000 euro bedraagt.

Het rapport, vermeld in het eerste lid, wordt uiterlijk op 28 oktober ingediend en samen met het ontwerp van begroting behandeld.

Art. 5. De vervreemdingen van onroerende domeingoederen en de vestigingen en vervreemdingen van zakelijke rechten worden voorafgaandelijk openbaar gemaakt door passende en evenredige publiciteitsmaatregelen.

Onder **passende en evenredige publiciteitsmaatregelen** als vermeld in het eerste lid, worden maatregelen verstaan die rekening houden met:

1° de waarde, de staat en de ligging van het onroerend goed;

2° de marktsituatie.

Het eerste en het tweede lid zijn niet van toepassing op de volgende vervreemdingen van onroerende domeingoederen en de volgende vestigingen en vervreemdingen van zakelijke rechten:

1° de vervreemdingen van onroerende domeingoederen en de vestigingen en vervreemdingen van zakelijke rechten waarbij de geschatte waarde van het onroerend goed respectievelijk de waarde over de volledige looptijd van het zakelijk recht lager dan 37.500 euro is;

2° de vervreemdingen van onroerende domeingoederen en de vestigingen en vervreemdingen van zakelijke rechten die plaatsvinden ter verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang;

3° de vervreemdingen van onroerende domeingoederen en de vestigingen en vervreemdingen van zakelijke rechten waarbij er redelijkerwijze kan worden aangenomen dat de toepassing van het eerste tot en met het tweede lid de economische en financiële belangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest of een van de overheidsinstanties, vermeld in artikel 2, tweede lid, 1°, ernstig zou schaden.

Art. 6. Artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende publiek-private samenwerking, vervangen bij het decreet van 30 november 2018, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 8. In afwijking van de artikelen 3 en 5 van het decreet van 8 maart 2024 over het vervreemden van onroerende domeingoederen en het vestigen en vervreemden van zakelijke rechten kan de Vlaamse Regering de onroerende domeingoederen die behoren tot het domein van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, ongeacht de geschatte waarde ervan, uit de hand of bij wijze van ruiling vervreemden en er zakelijke rechten op vestigen."

Art. 7. Het decreet van 30 november 2018 betreffende het vervreemden van onroerende domeingoederen en het vestigen en vervreemden van zakelijke rechten door de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest wordt opgeheven.

Art. 8. Dit decreet treedt in werking op 1 juni 2024.

HOF VAN JUSTITIE
VAN DE EUROPESE UNIE

ARREST VAN HET GERECHT Luxemburg (Eerste kamer – uitgebreid)
21 februari 2024 In zaak T-38/21. ECLI:EU:T:2024:100

Verzoeken tot nietigverklaring

Ontvankelijkheid van de eerste vordering, die strekt tot nietigverklaring van het besluit om gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van de opdracht

In herinnering dient te worden gebracht dat volgens vaste rechtspraak **alleen maatregelen die bindende rechtsgevolgen in het leven roepen** die de belangen van derden kunnen aantasten doordat zij hun rechtspositie aanmerkelijk wijzigen, handelingen vormen waartegen beroep tot nietigverklaring kan worden ingesteld (zie in die zin arresten van 31 maart 1971, Commissie/Raad, 22/70, EU:C:1971:32, punt 42; 2 maart 1994, Parlement/Raad, C-316/91, EU:C:1994:76, punt 8, en 13 oktober 2011, Deutsche Post en Duitsland/Commissie, C-463/10 P en C-475/10 P, EU:C:2011:656, punt 36).

22 **Om vast te stellen of een handeling waarvan de nietigverklaring wordt gevorderd dergelijke gevolgen heeft, dient te worden gelet op haar wezenlijke inhoud** (arrest van 11 november 1981, IBM/Commissie, 60/81, EU:C:1981:264, punt 9), op de context waarin zij tot stand is gekomen (zie in die zin arrest van 17 februari 2000, Stork Amsterdam/Commissie, T-241/97, EU:T:2000:41, punt 62), en op de bedoeling van de auteur ervan (arrest van 26 januari 2010, Internationaler Hilfsfonds/Commissie, C-362/08 P, EU:C:2010:40, punt 52; zie in die zin ook arrest van 17 juli 2008, Athinaïki Techniki/Commissie, C-521/06 P, EU:C:2008:422, punten 42, 46 en 52). Daarentegen is de vorm waarin een handeling is vastgesteld, in beginsel niet van belang voor de beoordeling van de ontvankelijkheid van een beroep tot nietigverklaring (arresten van 11 november 1981, IBM/Commissie, 60/81, EU:C:1981:264, punt 9, en 7 juli 2005, Le Pen/Parlement, C-208/03 P, EU:C:2005:429, punt 46).

23 Enkel de handeling waarmee degene die haar heeft verricht, **zijn standpunt ondubbelzinnig en definitief heeft bepaald, in een vorm waaruit duidelijk de juridische aard ervan blijkt**, vormt een besluit waartegen beroep tot nietigverklaring kan worden ingesteld (arrest van 13 december 2016, IPSO/ECB, T-713/14, EU:T:2016:727, punt 20; zie in die zin ook arrest van 26 mei 1982, Duitsland en Bundesanstalt für Arbeit/Commissie, 44/81, EU:C:1982:197, punt 12).

24 Meer in het bijzonder zijn handelingen of besluiten die in verschillende fasen tot stand komen, met name na afloop van een interne procedure, in beginsel alleen dan voor beroep vatbare handelingen wanneer het gaat om **maatregelen die aan het einde van die procedure het standpunt van de Commissie definitief vastleggen**, met uitsluiting van tussenmaatregelen ter voorbereiding van het definitieve besluit (arresten van 7 maart 2002, Satellimages TV5/Commissie, T-95/99, EU:T:2002:62, punt 32, en 16 december 2020, Balti Gaas/Commissie en INEA, T-236/17 en T-596/17, niet gepubliceerd, EU:T:2020:612, punt 88).

25 In het licht van de voorgaande overwegingen dient te worden nagegaan of het besluit van de Commissie om gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van de opdracht een handeling vormt die het standpunt van die instelling definitief vastlegt, bezwend is voor verzoeksters en vatbaar is voor beroep tot nietigverklaring.

26 Daarvoor moet worden gelet op de strekking van dat besluit. Het gaat om de eerste stap in de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van de opdracht en voormeld besluit heeft de vorm aangenomen van een nota in het dossier die op 18 september 2020 is ondertekend door de directeur van het directoraat Kunstmatige Intelligentie en Digitale Industrie. Dit document heeft tot doel een motivering te verstrekken voor het gebruik van die procedure voor het plaatsen van de opdracht met de benaming „Desinfectierobots om de COVID-19-crisis te bestrijden”.

27 In haar antwoord op een schriftelijke vraag van het Gerecht heeft de Commissie betoogd dat het besluit om gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van de opdracht een interne handeling was die geen rechtsgevolgen teweegbracht buiten de instelling die dit besluit had genomen. Pas vanaf het tijdstip waarop de Commissie individuele uitnodigingen tot het indienen van inschrijvingen had verzonden, kon dat besluit worden geacht rechtsgevolgen te hebben. Het besluit om gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van de opdracht loopt immers niet vooruit op de vraag welke marktdeelnemers een inschrijving kunnen indienen. De Commissie heeft daaraan toegevoegd dat enkel de opeenvolging van de verschillende handelingen van de aanbestedingsprocedure uiteindelijk rechtsgevolgen kon teweegbrengen. Het besluit om gebruik te maken van een aanbestedingsprocedure kan op zichzelf geen rechtsgevolgen hebben en brengt slechts rechtsgevolgen teweeg via de handelingen waarmee dat besluit ten uitvoer wordt gelegd en de procedure daadwerkelijk wordt uitgevoerd, zoals het gunningsbesluit.

28 In hun antwoord op een schriftelijke vraag van het Gerecht hebben verzoeksters onderstreept dat de onrechtmatige gedraging van de Commissie weliswaar resulteerde uit meerdere besluiten, waaronder het besluit om gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van de opdracht, maar dat deze besluiten onvermijdelijk onderling verbonden zijn aangezien het besluit om gebruik te maken van die procedure heeft geleid tot het bestreden gunningsbesluit en uiteindelijk het sluiten van de litigieuze raamovereenkomsten mogelijk heeft gemaakt. Volgens verzoeksters moet het besluit om gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van de opdracht niet worden beschouwd als een handeling ter voorbereiding van het bestreden gunningsbesluit, omdat zij aantoonbare rechtsgevolgen teweegbrengt. De partijen die niet zijn uitgenodigd om een inschrijving in te dienen, zijn namelijk automatisch uitgesloten van de aanbestedingsprocedure en

maakten geen kans om de opdracht in de wacht te slepen. Bovendien zijn de marktdeelnemers die niet waren uitgenodigd om deel te nemen aan die procedure, pas op 9 december 2020 via het eerste gunningsbericht officieel in kennis gesteld van de gunning van de raamovereenkomst. Verzoeksters betogen dan ook dat het besluit om gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van de opdracht niet mag ontsnappen aan rechterlijke toetsing door het Gerecht.

29 Geconstateerd dient te worden dat in het besluit om gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van de opdracht wordt vermeld waarom het gebruik van die procedure noodzakelijk is. Aldus wordt in dit document vastgelegd voor welke procedure voor het plaatsen van de opdracht in kwestie er wordt gekozen. Zoals de Commissie in een antwoord op een schriftelijke vraag van het Gerecht heeft onderstreept, heeft dat document evenwel geen adressaten en loopt het niet vooruit op de vraag welke marktdeelnemers zullen worden uitgenodigd om voor deze opdracht in te schrijven. In dat stadium van de procedure is er dan ook geen enkele marktdeelnemer uitgenodigd om een inschrijving in te dienen, zodat geen enkele marktdeelnemer daarvan kon zijn uitgesloten.

30 Derhalve worden verzoeksters benadeeld door het besluit om hen niet uit te nodigen om een inschrijving in te dienen, dat in casu wordt geconcretiseerd door het bestreden gunningsbesluit. Zij kunnen dus beroep instellen tegen de laatste handeling die hen uitsluit van de procedure en die beschikbaar is op het tijdstip waarop zij beroep instellen, mits zij van deze handeling kennis hebben gekregen. Het besluit om gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van de opdracht vormt echter geen besluit dat de belangen van verzoeksters aantast, aangezien zij ten gevolge van dit besluit niet zijn uitgesloten van de betreffende aanbestedingsprocedure. Toen het beroep werd ingesteld, had de Commissie reeds – op 3 november 2020 – het gunningsbesluit vastgesteld waarbij de opdracht definitief is gegund en dat tot gevolg had dat verzoeksters definitief werden uitgesloten van die aanbestedingsprocedure.

31 Derhalve is het besluit om gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van de opdracht een voorbereidende handeling.

32 Wat betreft het argument van verzoeksters dat de ontvankelijkheid van hun beroep tegen het besluit om gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van de opdracht niet kan worden betwist door hun tegen te werpen dat zij niet hebben ingeschreven op de aanbesteding, zij eraan herinnerd dat eventuele gebreken van zuiver voorbereidende maatregelen kunnen worden aangevoerd ter ondersteuning van het beroep dat gericht is tegen het definitieve besluit ter voorbereiding waarvan zij zijn getroffen (zie arrest van 16 december 2020, Balti Gaas/Commissie en INEA, T-236/17 en T-596/17, niet gepubliceerd, EU:T:2020:612, punt 101 en aldaar aangehaalde rechtspraak). In casu beogen verzoeksters met hun tweede vordering de nietigverklaring van het bestreden gunningsbesluit, zodat zij in beginsel elke onregelmatigheid die kleeft aan de keuze om gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van de opdracht kunnen inroepen mits de vordering tot nietigverklaring van het bestreden gunningsbesluit ontvankelijk is.

33 De eerste vordering, die strekt tot nietigverklaring van het besluit om gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking van een aankondiging van de opdracht, moet dan ook niet-ontvankelijk worden verklaard

Raad
van State

**INDIENING BAFO PER MAIL LEIDT NIET AUTOMATISCH TOT SUBSTANTIELE
ONREGELMATIGHEID**

**RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VOORZITTER VAN DE XIIe KAMER
ARREST nr. 258.822 van 14 februari 2024**

In het middel voert de verzoekende partij in essentie aan dat de verwerende partij artikel 76 van het koninklijk besluit plaatsing 2017 geschonden heeft door de BAFO van de gekozen inschrijver niet substantieel onregelmatig te verklaren, niettegenstaande het feit dat die BAFO is ingediend met miskenning van artikel 14 van de wet overheidsopdrachten 2016 en artikel 84 van het bestek. Zijnde de verplichte indiening via e-procurement platform

Beoordeling door Raad van State

12.1. Hiertegen werpt de verwerende partij in de eerste plaats op dat de verzoekende partij in de voorliggende omstandigheden **niet doet blijken van het vereiste belang** bij het middel aangezien niet blijkt dat zij door de beweerde onregelmatigheid in de procedure enige belangenschade heeft geleden.

12.2. In dit verband stelt de Raad van State met de verwerende partij vast dat de verzoekende partij zelf gebruik gemaakt heeft van de mogelijkheid om haar BAFO via e-mail in te dienen. Uit de stukken van het dossier blijkt niet, en de verzoekende partij voert ook niet aan, dat zij enig bezwaar zou hebben geuit tegen deze werkwijze, die door de verwerende partij werd voorgesteld.

Nu de verzoekende partij **zelf gebruikgemaakt heeft** van de mogelijkheid om een BAFO via e-mail in te dienen en dit zonder enige opmerking, valt op het eerste gezicht moeilijk in te zien welk belang zij zou kunnen doen gelden bij een grief die verband houdt met het feit dat dergelijke mogelijkheid werd geboden.

12.3. Weliswaar voert de verzoekende partij aan dat zij benadeeld kan zijn geweest doordat de verwerende partij in de mogelijkheid is geweest om informatie uit haar offerte mee te delen aan de andere inschrijver, alvorens deze zijn BAFO indiende.

Anders dan de verzoekende partij betoogt, is de Raad van State voorshands niet ervan overtuigd dat het loutere bestaan van de mogelijkheid, hoe theoretisch ook, dat er onregelmatigheden gebeuren in geval van indiening van offertes per e-mail, volstaat als bewijs van een voldoende belang bij een grief ter zake. *Prima facie* lijkt het integendeel om een concreet belang te moeten gaan. Het lijkt dan ook aan de verzoekende partij te staan om door middel van concrete feiten, of desnoods door middel van concrete vermoedens, te bewijzen dat een zodanig belang voorhanden is. Minstens lijkt zij daarvan een begin van bewijs te moeten leveren.

Met de verwerende partij stelt de Raad van State echter vast dat de verzoekende partij **geen concrete feiten aanvoert die wijzen in de richting van enige onregelmatigheid** begaan door de verwerende partij. De verzoekende partij verklaart trouwens dat zij ook niet beweert dat enige onregelmatigheid zich na het indienen van haar BAFO heeft voorgedaan.

Het belang waarop de verzoekende partij zich beroept is dan ook **een louter hypothetisch belang, dat niet lijkt te volstaan voor de ontvankelijkheid van het middel.**

13. Ten overvloede stelt de Raad van State vast dat de verwerende partij een aantal feiten aanvoert die het onwaarschijnlijk lijken te maken dat de belangen van de verzoekende partij door het gebruik van e-mails in het gedrang zijn gekomen.

14. Uit het voorgaande lijkt geconcludeerd te moeten worden **dat de bekritiseerde onregelmatigheid bij het indienen van de BAFO's aan de verzoekende partij geen waarborg heeft ontnomen, noch een invloed heeft kunnen uitoefenen op de draagwijdte van de bestreden gunningsbeslissing.** Met toepassing van artikel 14, § 1, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State lijkt het niet onregelmatig verklaren van de BAFO van de gekozen inschrijver dan ook niet te kunnen leiden tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing. Evenmin lijkt de beweerde schending van artikel 76 van het koninklijk besluit plaatsing 2017 dan te kunnen leiden tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van die beslissing.

15. Het middel lijkt derhalve **niet ontvankelijk, bij gebrek aan belang.**

VII. Besluit

16. Het enig middel is niet ernstig gebleken. De vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt dan ook verworpen.

VOORBEHOUD OF VERDUIDELIJING WELKE NIET LEIDT TOT SUBSTANTIELE ONREGELMATIGHEID

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VOORZITTER VAN DE XIIe KAMER
ARREST nr. 258.814 van 13 februari 2024

In de toelichting bij het middel voert de verzoekende partij aan dat de verwerende partij ten onrechte laat uitschijnen dat zij een voorbehoud heeft gemaakt bij haar offerte. In haar offerte heeft zij enkel benadrukt dat de periodes van jaarlijkse feestdagen en sluiting van de fabrieken de termijn kunnen verlengen. **Haar offerte wijkt niet af van punt II.5 van het bestek, maar houdt enkel een verduidelijking in**, die in feite een “vanzelfsprekendheid” is die eveneens geldt voor de overige inschrijvers. **Haar verbintenis wordt daardoor niet onbestaande, onvolledig of onzeker**. De beslissing, die aldus steunt op motieven waarvan het feitelijk bestaan niet naar behoren is bewezen, schendt de materiële motiveringsplicht.

Beoordeling

9. Uit het verslag van nazicht blijkt dat de verwerende partij de vermelding in de offerte van de verzoekende partij dat de door haar opgegeven leveringstermijn (42 kalenderdagen) verlengd kan worden door de periodes van jaarlijkse feestdagen en vakantiesluitingen van de fabriek, heeft beschouwd als een formulering die het haar niet mogelijk maakt “om een correcte beoordeling te maken van [het gunningscriterium ‘Leveringstermijn’]”. Om die reden is aan de offerte van de verzoekende partij op dit gunningscriterium een score van 0 op 5 punten gegeven.

De tussenkomende partij voert aan dat de offerte van de verzoekende partij met toepassing van artikel 76, § 1, van het koninklijk besluit plaatsing 2017 substantieel onregelmatig verklaard had moeten worden. Volgens haar heeft de verzoekende partij met de voornoemde vermelding een verboden voorbehoud bij haar offerte gemaakt, en in elk geval de beoordeling van haar offerte of de vergelijking ervan met de andere offertes verhinderd. De Raad van State stelt evenwel vast dat in het verslag van nazicht niet wordt besloten tot de substantiële onregelmatigheid van de offerte van de verzoekende partij. Daaruit lijkt afgeleid te moeten worden dat de verwerende partij van oordeel was dat het **hoogstens een niet-substantiële onregelmatigheid** betrof, die niet leidde tot het weren van de hele offerte uit de plaatsingsprocedure. Het is enkel bij de toetsing van de offertes aan het gunningscriterium ‘Leveringstermijn’ dat de verwerende partij aan de litigieuze vermelding in de offerte van de verzoekende partij een negatief gevolg hecht, in die zin dat zij oordeelt dat die vermelding een correcte beoordeling van de offerte in de weg staat en daarom aanleiding geeft tot een nulscore.

Te dezen dient dan ook enkel uitgegaan te worden van het gevolg dat de verwerende partij effectief aan de litigieuze vermelding gegeven heeft, en niet van het gevolg dat die vermelding volgens de tussenkomende partij had moeten krijgen.

10. Bij de beoordeling van de offertes dient een aanbestedende overheid elke offerte te vergelijken met elk van de andere offertes en tot een rangschikking van de offertes te komen rekening houdend met de voor- en nadelen van elke offerte ten opzichte van en in verhouding tot elk van de andere offertes.

De aanbestedende overheid beschikt daarbij over een bepaalde beoordelingsruimte. Het is in de eerste plaats die overheid die bepaalt wat zij als sterke en zwakke punten in de offertes beschouwt, om er dienovereenkomstig punten aan toe te kennen. De Raad van State is niet

bevoegd om de beoordeling van de offertes over te doen en zijn eigen beoordeling in de plaats te stellen van deze van de overheid. In de uitoefening van het hem opgedragen rechtmatigheidstoezicht mag hij desgevraagd wel nagaan of deze beoordeling berust op voldoende veruitwendigde en draagkrachtige motieven, of het bestuur daarbij de grenzen van de redelijkheid niet te buiten is gegaan, en of de beoordeling met de vereiste zorgvuldigheid is gebeurd.

11. De verzoekende partij voert aan dat zij met de betrokken vermelding in haar offerte enkel wilde benadrukken dat de jaarlijkse feestdagen en vakantiesluitingen van de fabriek de leveringstermijn kunnen verlengen. Volgens haar gaat het om een element dat geldt voor alle inschrijvers, zodat de vergelijkbaarheid van de offertes niet in het gedrang komt.

Zoals de verwerende partij en de tussenkomenende partij evenwel terecht lijken op te merken, nodigde het bestek de inschrijvers uit om een precieze leveringstermijn, uitgedrukt in kalenderdagen, voor te stellen. Op het eerste gezicht kwam het aldus aan de inschrijvers toe om een termijn voor te stellen die rekening hield met het feit dat bestellingen kort vóór of tijdens vakantieperiodes geplaatst konden worden, en met eventuele vertragingen ten gevolge van feestdagen en jaarlijkse sluitingen. Doordat de verzoekende partij zich niet ertoe beperkte een welbepaalde termijn in kalenderdagen te vermelden, maar integendeel aangaf dat de vermelde termijn verlengd kon worden, gaf zij minstens de indruk dat zij voor bepaalde periodes een langere leveringstermijn dan 42 kalenderdagen voorzag. Op hoeveel dagen die verlengde termijn dan uitkwam, werd echter niet nader gepreciseerd.

Hierbij kan overigens opgemerkt worden dat het niet duidelijk is naar welke feestdagen en sluitingsdagen de verzoekende partij verwees. Dit kunnen de relevante dagen voor haar vestiging in België zijn, maar misschien ook de dagen die gelden voor vestigingen van onderaannemers in andere landen. Dit gegeven draagt bij tot een verdere onduidelijkheid van de litigieuze vermelding.

In de gegeven omstandigheden lijkt het niet onredelijk voor de verwerende partij om aan te nemen dat de verzoekende partij een onduidelijkheid had gecreëerd met betrekking tot de duur van de leveringstermijn die zij voorstelde, en daaruit af te leiden dat het niet mogelijk was om op dit punt een correcte beoordeling van haar offerte te maken.

12. Hiertegen voert de verzoekende partij aan dat zij met de vermelding van feestdagen en sluitingsdagen impliciet verwees naar artikel 116 van het koninklijk besluit uitvoering. Volgens haar volgt uit deze bepaling dat feestdagen niet worden meegerekend bij de leveringstermijn.

Dat verweer lijkt op het eerste gezicht niet overtuigend. Zoals de verwerende partij en de tussenkomenende partij niet ten onrechte opmerken, berust dat argument immers op het eerste gezicht op een onvolledige lezing van die bepaling.

Artikel 116, § 1, van het koninklijk besluit uitvoering luidt als volgt:

“De leveringstermijn is hetzij in werkdagen hetzij in dagen, -weken of -maanden bepaald of nog van datum tot datum.

Wanneer de termijn in werkdagen is gesteld, worden als zodanig niet beschouwd :

1° de zaterdagen, zondagen en wettelijke feestdagen;

2° de betaalde jaarlijkse vakantiedagen en de inhaalrustdagen bepaald in een koninklijk besluit of in een bij koninklijk besluit algemeen bindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst.

Wanneer de leveringstermijn in dagen, -weken, of -maanden is vastgesteld, worden de sluitingsdagen voor de jaarlijkse vakanties in de onderneming van de leverancier niet meegeteld, tenzij de termijn een gunningscriterium van de opdracht vormde.”

Te dezen voorziet punt II.5 van het bestek in een leveringstermijn die uitgedrukt moet worden in kalenderdagen. Artikel 116, § 1, derde lid, van het voornoemde besluit is dan ook van toepassing. Weliswaar wordt daarin bepaald dat, “wanneer de leveringstermijn in dagen, -weken, of -maanden is vastgesteld, [...] de sluitingsdagen voor de jaarlijkse vakanties in de onderneming van de leverancier niet meegeteld [worden]”. Uit de vergelijking met het tweede lid lijkt te volgen dat zaterdagen, zondagen en wettelijke feestdagen wel in de termijn begrepen zijn. Bovendien wordt in het derde lid uitdrukkelijk bepaald dat de daarin vervatte regel inzake sluitingsdagen voor de jaarlijkse vakanties niet geldt ingeval “de termijn een gunningscriterium van de opdracht vormde”, hetgeen te dezen het geval is (punt I.10 van het bestek).

Uit een en ander lijkt dan ook te volgen dat feestdagen en sluitingsdata juist wèl begrepen zijn in de door de inschrijvers op te geven leveringstermijn (zie in die zin ook het verslag aan de Koning bij het koninklijk besluit uitvoering, *BS*, 14 februari 2013, p. 8792).

13. De verzoekende partij voert ook aan dat de litigieuze vermelding in haar offerte niet meer is dan een bevestiging van wat in punt II.5 van het bestek is bepaald, namelijk dat een uitstel van de leveringstermijn in sommige gevallen mogelijk is. Dit is volgens haar een mogelijkheid die voor alle inschrijvers geldt. In haar offerte zou zij enkel de gevallen gepreciseerd hebben waarin een uitstel mogelijk is.

Het is juist dat in punt II.5 van het bestek bepaald wordt dat, als de leveringstermijn niet gehaald kan worden, de inschrijver de verwerende partij hiervan dient te verwittigen en dat “dan maximaal 14 kalenderdagen uitstel [wordt] verleend, met afspraak van de nieuwe leveringsdatum”.

De in die bepaling bedoelde mogelijkheid om in bepaalde gevallen een verlenging van de leveringstermijn af te spreken, lijkt op het eerste gezicht echter geen afbreuk te doen aan het in diezelfde bepaling opgenomen vereiste om in de offerte een welbepaalde leveringstermijn op te geven. Het is die leveringstermijn die in aanmerking genomen wordt voor de beoordeling van de offerte op het gunningscriterium ‘Leveringstermijn’. De eventuele verlenging van die termijn gedurende de uitvoering van de opdracht, in gevallen die als uitzonderlijk bedoeld zijn, lijkt dus geen afbreuk te doen aan het feit dat van de inschrijvers verwacht wordt dat zij een duidelijke termijn opgeven, die dan als basis kan dienen voor een eventuele verlenging in bepaalde gevallen.

Overigens lijkt de mogelijkheid tot verlenging van de termijn vooral bedoeld te zijn om onvoorziene omstandigheden op te vangen die zich kunnen voordoen in de loop van de uitvoering van de raamovereenkomst. Jaarlijkse feestdagen en sluitingen omwille van de jaarlijkse vakantie lijken echter voorzienbare omstandigheden te zijn. Dit lijkt een argument te meer te zijn om te betwijfelen of de litigieuze vermelding in de offerte van de verzoekende partij wel ingepast kan worden in punt II.5 van het bestek.

14. De verzoekende partij voert ten slotte aan dat de verwerende partij onzorgvuldig gehandeld heeft door geen gebruik te maken van de mogelijkheid, voorzien in artikel 66, § 3, van de wet overheidsopdrachten 2016, om haar om een verduidelijking van haar offerte te vragen.

De verzoekende partij betwist niet dat de aanbestedende overheid in beginsel niet verplicht is om gebruik te maken van de mogelijkheid die haar bij de voornoemde bepaling is gegeven.

Wanneer, zoals te dezen, van deze bepaling geen gebruik is gemaakt, mag de Raad van State, desgevraagd, onder meer nagaan of de aanbestedende overheid niet onzorgvuldig gehandeld heeft door geen verduidelijking te vragen. Te dezen was de betrokken

bestekbepaling duidelijk, en was de door de verzoekende partij opgegeven leveringstermijn niet eenduidig. Dit gegeven volstond op het eerste gezicht voor de verwerende partij om te kunnen concluderen dat het niet mogelijk was om op dit punt een correcte beoordeling van de offerte van de verzoekende partij te maken (zie overweging 11, hiervoor). Nu die vaststelling een gevolg was van de wijze waarop de verzoekende partij zelf haar offerte had opgesteld, lijkt aan de verwerende partij niet verweten te kunnen worden dat zij meteen tot haar conclusie is gekomen, zonder vooraf nog uitleg aan de verzoekende partij te vragen.

15. Gelet op het voorgaande, is er op het eerste gezicht geen grond om te besluiten tot een schending van de door de verzoekende partij ingeroepen beginselen van zorgvuldigheid, transparantie en *patere legem quam ipse fecisti*. Evenmin blijkt de materiële motiveringsplicht te dezen te zijn geschonden: de bestreden beslissing berust op het eerste gezicht op afdoende draagkrachtige motieven, die steun vinden in het administratief dossier. Het enig middel is niet ernstig.

GERECHTELIJKE STATISTIEKEN 2023: BEVESTIGING VAN DE STRUCTURELE STIJGING VAN HET AANTAL ZAKEN BIJ HET EUROPEES HOF VAN JUSTITIE

Het aantal zaken dat in 2023 aanhangig is gemaakt bij de twee rechterlijke instanties, heeft voor het eerst in de geschiedenis van de instelling de symbolische drempel van 2 000 zaken overschreden. In dit totaal is echter een reeks van 404 in wezen identieke zaken opgenomen die in oktober 2023 zijn ingediend bij het Gerecht.² Als met deze zaken geen rekening wordt gehouden, is het aantal ingestelde beroepen weliswaar nog steeds zeer hoog, maar ligt het dicht bij het aantal van de voorgaande jaren (1 710 in 2022 en 1 720 in 2021).

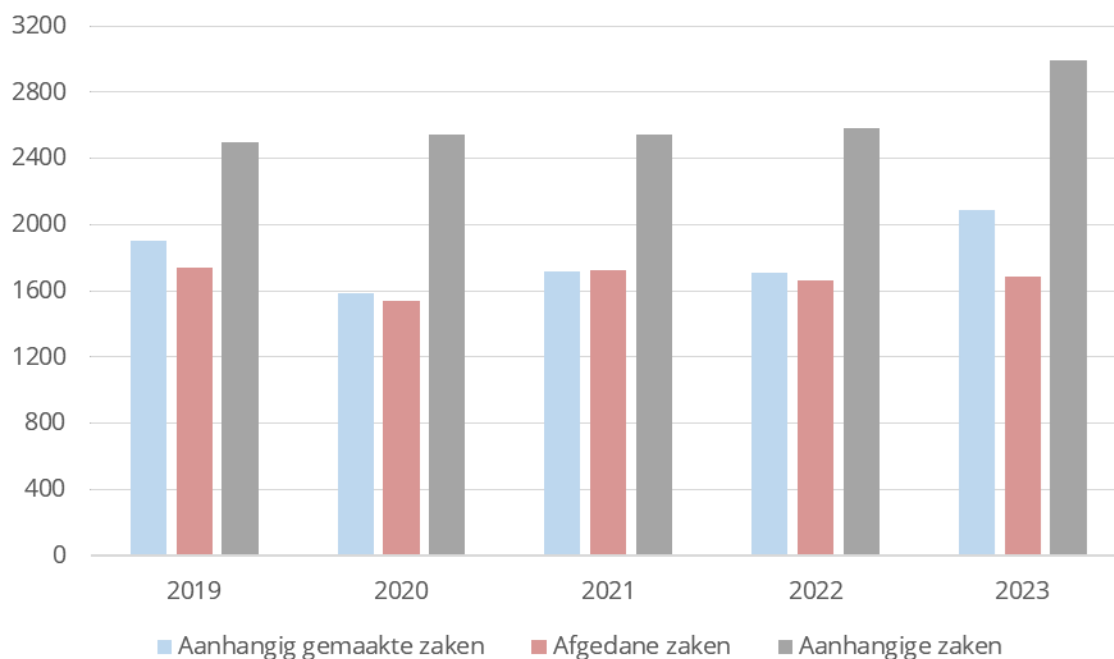
Deze cijfers bevestigen dus de stijgende tendens van het aantal aanhangig gemaakte zaken die het voorbije decennium kon worden geconstateerd. Het gaat duidelijk om een structurele stijging, in het bijzonder bij het Hof van Justitie.

Zo ontving het Hof van Justitie tussen 2014 en 2018 gemiddeld 723 zaken per jaar, terwijl het gemiddelde tussen 2019 en 2023 833 bedroeg, wat een gemiddelde stijging met 15 % is (110 zaken per jaar).

Wat het aantal behandelde zaken betreft, konden het Hof van Justitie en het Gerecht in totaal 1 687 zaken afdoen in 2023, een aantal dat lichtjes groter is dan het gemiddelde van de afgelopen jaren (1 667 zaken per jaar tussen 2019 en 2022).

Het aantal aanhangige zaken is op zijn beurt stabiel gebleven ten opzichte van de voorgaande jaren (wanneer de reeds vermelde 404 identieke zaken die aanhangig zijn gemaakt bij het Gerecht, buiten beschouwing worden gelaten).

Algemene ontwikkeling van de gerechtelijke werkzaamheden van de instelling 2019-2023

De statistieken van het voorbije jaar wijzen opnieuw op de **grote bedrijvigheid van het Hof van Justitie**. Zo zijn in 2023 821 zaken aanhangig gemaakt bij het Hof van Justitie (enkele zaken meer dan in 2022) en heeft het Hof van Justitie 783 zaken afgedaan (een aantal dat goed vergelijkbaar is met de voorgaande drie jaren). De gemiddelde duur van de procedures bedroeg voor alle soorten zaken samen 16,1 maanden en het aantal aanhangige zaken bedroeg op 31 december 2023 1 149.

Ook de verdeling van de zaken volgens de aard ervan is over het algemeen beschouwd vergelijkbaar met die van de voorgaande jaren: alleen al de prejudiciële verwijzingen en hogere voorzieningen vertegenwoordigen meer dan

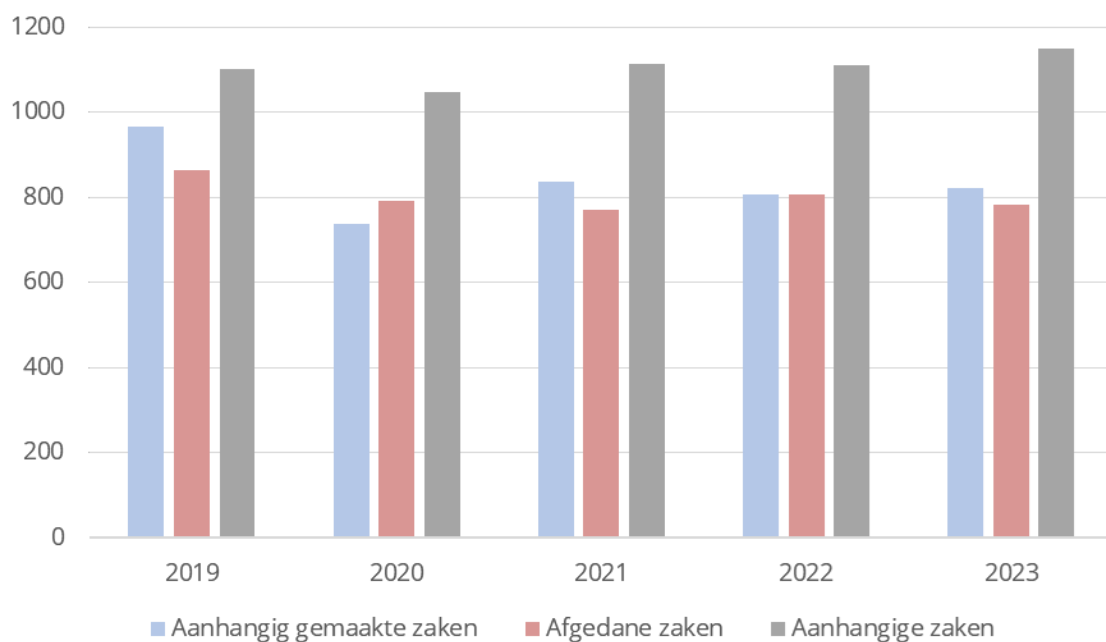
90 % van alle zaken die aanhangig worden gemaakt bij het Hof van Justitie. **Een significante ontwikkeling waarop dient te worden gewezen, is de toename van het aantal rechtstreekse beroepen.** Terwijl dit aantal in 2021 een historisch dieptepunt had bereikt, met slechts 29 nieuwe zaken, bedroeg het in 2023 namelijk 60, wat meer dan een verdubbeling is. Deze stijging kan worden toegeschreven aan zowel de toename van het aantal beroepen tot nietigverklaring (8 ingestelde beroepen in 2023 tegenover slechts 2 in 2022) – waarbij het afgelopen jaar één lidstaat (Polen) alleen al zeven beroepen heeft ingesteld tegen handelingen van de Uniewetgever (op het gebied van milieubescherming en energie-efficiëntie) – als de toename van het aantal beroepen wegens niet-nakoming. Wat dit laatste betreft, heeft de Commissie in 2023 besloten om meerdere parallelle inbreukprocedures in te stellen tegen bepaalde lidstaten, onder meer op het gebied van het **milieu**.

In prejudiciële aangelegenheden waren de in 2023 aan het Hof van Justitie gestelde vragen het talrijkst op het gebied van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht (82), waarbij de meeste vragen betrekking hadden op de uitlegging van de regels inzake het asielrecht en de regeling inzake internationale bescherming. Net zoals in 2022 zagen tal van prejudiciële vragen op belastingen (53), consumentenbescherming (52) en vervoer (40).

Tijdens de laatste maanden van 2023 vonden er onderhandelingen plaats over het wetgevingsverzoek dat het Hof van Justitie in november 2022 aan het Europees Parlement en de Raad heeft gedaan om **aan het Gerecht de prejudiciële bevoegdheid van het Hof van Justitie over te dragen op zes specifieke gebieden [de belasting over de toegevoegde waarde (btw), de accijnzen, het douanewetboek, de tariefindeling van goederen in de gecombineerde nomenclatuur, de compensatie voor en bijstand aan passagiers bij vertraging of annulering van vervoersdiensten of bij instapweigering, en het systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten]**, en om de werkingssfeer van het in mei 2019 in werking getreden mechanisme voor voorafgaande toelating van hogere voorzieningen tegen beslissingen van het Gerecht uit te breiden.

De heer Koen Lenaerts, president van het Hof van Justitie van de Europese Unie, wijst in dit verband op het volgende: „*Het Hof van Justitie zal zich zo meer kunnen toeleggen op zijn kerntaken als constitutionele en hoogste rechterlijke instantie van de Unie. Zoals in de afgelopen jaren gaan de zaken die voor het Hof worden gebracht namelijk vaak over gevoelige thema's zoals het behoud van de waarden van de rechtsstaat in de context van nationale hervormingen van de rechterlijke macht, asiel- en immigratiebeleid, bescherming van persoonsgegevens en toepassing van de mededingingsregels in het digitale tijdperk, bestrijding van discriminatie en milieu-, energie- en klimaatproblematiek.*”

Werkzaamheden van het Hof van Justitie in het algemeen: aanhangig gemaakte, afgedane en aanhangige zaken (2019-2023)

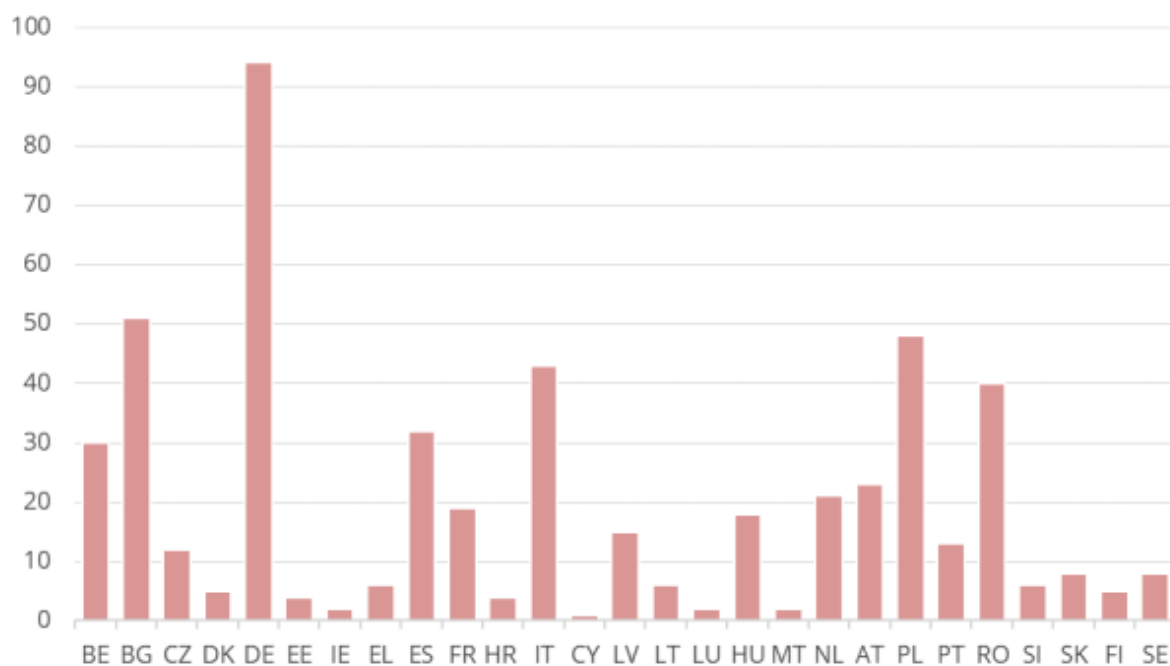
Wat de geografische herkomst van de bij het Hof van Justitie in 2023 ingekomen verzoeken om een prejudiciële beslissing betreft, kan worden vastgesteld dat vorig jaar de rechterlijke instanties van **alle lidstaten – zonder uitzondering – zich tot het Hof van Justitie hebben gewend**, waaruit blijkt dat de bij de Verdragen ingevoerde dialoog „van rechter tot rechter" springlevend is.

Opgemerkt kan worden dat in 2023 de **Duitse (94), de Bulgaarse (51), de Poolse (48), de Italiaanse (43), de Roemeense (40), de Spaanse (32) en de Belgische (30) rechterlijke instanties** het grootste aantal verzoeken om een prejudiciële beslissing hebben ingediend bij het Hof van Justitie.

Het aantal prejudiciële verwijzingen uit Polen was in 2023 het hoogst sinds deze staat twintig jaar geleden toetrad tot de Europese Unie, en het aantal verwijzingen door Bulgaarse rechterlijke instanties benaderde het recordaantal verwijzingen uit Bulgarije in 2021 (58 verzoeken).

Een soortgelijke constatering kan worden gedaan wat verzoeken om een prejudiciële beslissing uit Roemenië betreft. Met niet minder dan 40 bij het Hof van Justitie ingediende verzoeken hebben de Roemeense rechterlijke instanties zich in 2023 namelijk tot het Hof gericht met een groot aantal verwijzingen, dat eveneens doet denken aan het record dat werd bereikt in 2019, toen 49 verzoeken werden ingediend bij het Hof van Justitie.

Prejudiciële zaken die bij het Hof van Justitie aanhangig zijn gemaakt door de rechterlijke instanties van de lidstaten (2023)

Gerecht

In de loop van 2023 heeft de hervorming van het Gerecht die voorziet in de verdubbeling van het aantal rechters (verordening 2015/2422), ten volle effect gesorteerd. Dat blijkt uit de gerechtelijke statistieken van deze rechterlijke instantie. Het Gerecht heeft 904 zaken afgedaan en er zijn 1 271 zaken aanhangig gemaakt (868 als geen rekening wordt gehouden met de reeds vermelde 404 identieke zaken die aan het einde van het jaar zijn ingediend). Daarnaast is de gemiddelde duur van de procedures nog steeds bevredigend: gemiddeld 18,2 maanden, wat wijst op een doeltreffend beheer van de zaken.

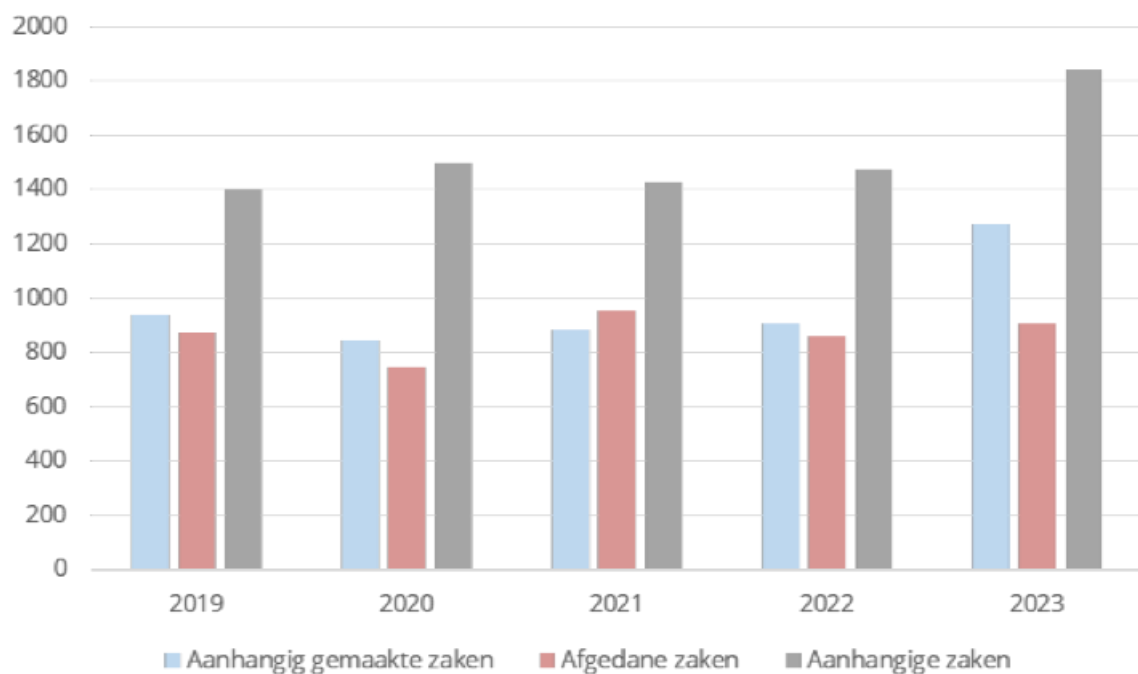
De heer Marc van der Woude, president van het Gerecht, wijst in dit verband op het volgende: „*Het Gerecht heeft in 2023 verdere stappen gezet in zijn moderniseringsproces, met name om de behandeling van de meest omvangrijke en ingewikkelde zaken te verbeteren. Deze zaken, die in het algemeen over economisch en financieel recht gaan, verdienen een proactieve en op maat gesneden aanpak, zowel wat de toewijzing van middelen als wat de planning van de werkzaamheden betreft. Dankzij deze aanpak, waarbij de vertegenwoordigers van de partijen worden betrokken, zal de procesduur kunnen worden verkort en zal gericht kunnen worden tegemoetgekomen aan de verwachtingen van de partijen.*”

Wat betreft de onderwerpen van de aan het Gerecht voorgelegde geschillen, kan onder meer een stijging worden vastgesteld op het gebied van **intellectuele eigendom** (310 tegenover 270 in 2022) en op het gebied van het economisch en monetair beleid, onder meer het **bankrecht** (56 nieuwe zaken in 2023). Daarnaast blijven geschillen over **beperkende maatregelen** een aanzienlijk deel van de werkzaamheden van het Gerecht in beslag nemen, zij het in mindere mate dan in 2022: 63 aanhangig gemaakte zaken in 2023 tegenover 103 in 2022. De overgrote meerderheid van de nieuwe zaken op dit gebied (41 van de 63 zaken) gaat over de reeks beperkende maatregelen die de Europese Unie in 2022 in verband met het conflict tussen Rusland en Oekraïne heeft getroffen tegen natuurlijke en rechtspersonen. Tevens kan worden vastgesteld dat in 2023 een nieuw geschillencomplex over de regulering van digitale markten en diensten is ontstaan.³

Voorts wordt de stijgende trend van het aantal zaken dat wordt afgedaan door uitgebreide rechtsprekende formaties van vijf rechters bevestigd, met 123 zaken (+23 % ten opzichte van 2022), wat bijna 14 % van het totale aantal afgedane zaken vertegenwoordigt. Tevens dient te worden opgemerkt dat één zaak (T-65/18 RENV, Venezuela/Raad, met betrekking tot beperkende maatregelen wegens de situatie in Venezuela) door het Gerecht is afgedaan in Grote kamer (15 rechters).

Bovendien heeft het Gerecht – in het vooruitzicht van zowel de gedeeltelijke overdracht van de prejudiciële bevoegdheid in bepaalde specifieke aangelegenheden als de uitbreiding van het mechanisme voor voorafgaande toelating van hogere voorzieningen – gedurende heel 2023 werk verricht op het gebied van de noodzakelijke aanpassingen van zijn organisatie en zijn toekomstige procedurele regels.

Werkzaamheden van het Gerecht in het algemeen: aanhangig gemaakte, afgedane en aanhangige zaken (2019-2023)

OMZENDBRIEF NR. 737. - AANPASSING VAN HET BEDRAG VAN DE KILOMETERVERGOEDING. - PERIODE VAN 1 APRIL 2024 T.E.M. 30 JUNI 2024

Aan de federale overheidsdiensten en aan de diensten die ervan afhangen, evenals aan de instellingen van openbaar nut behorende tot het federaal administratief openbaar ambt zoals gedefinieerd in artikel 1 van de wet van 22 juli 1993 houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken, Met toepassing van artikel 74 van het koninklijk besluit van 13 juli 2017 tot vaststelling van de toelagen en vergoedingen van de personeelsleden van het federaal openbaar ambt, wordt het bedrag van de kilometervergoeding vastgesteld op **0,4265 euro per kilometer** voor de periode van 1 april 2024 tot 30 juni 2024.

INDEXCIJFER VAN DE CONSUMPTIEPRIJZEN VAN DE MAAND MAART 2024

De Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie deelt mee dat het indexcijfer van de consumptieprijzen voor de maand maart 2024, 131.73 punten bedraagt, tegenover 131.01 punten in februari 2024, hetgeen een stijging van 0.72 punt of 0.55% betekent.

De gezondheidsindex, zoals bedoeld in de wet van 23.04.2015 (B.S. 27.04.2015), bedraagt 131.75 punten voor de maand maart 2024.

De afgevlakte gezondheidsindex zoals bedoeld in de wet van 23.04.2015 (B.S. 27.04.2015), bedraagt 127.99 punten voor de maand maart 2024.

ONS AANBOD VOOR INTERNE OPLEIDINGEN OP UW MAAT

ALL-IN TARIEVEN GEDURENDE HET ACADEMIEJAAR 2023. 2024

De opleidingen welke we op uw maat in uw instelling kunnen verzorgen, en dit zowel nederlandsstalig als franstalig vindt u terug op onze website : <https://www.caru-commv.be>

Voor al deze seminars voorzien we een **syllabus en power point** presentatie welke digitaal (gratis) ter beschikking worden gesteld van de deelnemers.

De opgegeven prijzen blijven onveranderd van toepassing tijdens het volledige academiejaar 2023-2024.

Aanvragen voor deze sessies kunnen **bij eenvoudige mail** gericht worden aan info@caru-commv.be OF rudiclaeys@telenet.be met vermelding van de gewenste sessie en de vooropgestelde uitvoeringsperiode

De exacte uitvoeringsdata worden dan in gemeen overleg afgesproken.

U dient enkel uren passend lokaal te voorzien, wij zorgen voor laptop en beamer ter ondersteuning van de sessie

NOG BESCHIKBARE HANDBOEKEN

HANDBOEK masterclass 2022 “ADMINISTRATIEF EENVOUDIGER STRUCTUREN VAN HET AANKOOPPROCES VIA INTERNE DELEGATIE ”

Voor de geïnteresseerden zijn **nog een paar exemplaren beschikbaar** van het handboek van masterclass 2022

Kostprijs : 30,00€. Inclusief verzending

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be IF rudiclaeys@telenet.be met opgave van leverings en facturatieadres

HANDBOEK masterclass 2023 EERSTE DEEL

“ VIJF JAAR PRAKTIJK TOEPASSING WOO CAPITA SELECTA”

AANSPRAKELIJKHEID MANDATARISSEN EN BESTUURDERS
VERPLICHT RAMING
PRIJSNAZICHT EN ABNORMALE PRIJZEN
CONTRACTUELE BEPALINGEN BIJ ONDERAANNEMING

Kostprijs : 50,00€. Inclusief verzending

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be IF rudiclaeys@telenet.be met opgave van leverings en facturatieadres

HANDBOEK masterclass 2023 TWEEDE DEEL

“ VIJF JAAR PRAKTIJK TOEPASSING WOO SELECTIE EN GUNNINGCRITERIA”

Kostprijs : 50,00€. Inclusief verzending

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be IF rudiclaeys@telenet.be met opgave van leverings en facturatieadres

HANDBOEK BIJ DE STUDIEDAG 2024 DERDE DEEL

“ VIJF JAAR PRAKTIJK TOEPASSING WOO DE JUISTE KEUZE VAN GUNNINGWIJZEN EN GUNNINGMETHODES EN PRAKTIJK VAN HET ONDERHANDELEN

Is vanaf nu ook beschikbaar

Kostprijs : 50,00€. Inclusief verzending

Bestelling via mail aan info@caru-commv.be IF rudiclaeys@telenet.be met opgave van leverings en facturatieadres

STUDIEDAG 2024 VIERDE DEEL

**“ VIJF JAAR PRAKTIJK TOEPASSING WOO
van administratieve ergernis naar performanter BESTEK”**

**Nieuwe clausules aangepaste wetgeving vermindering
administratieve lasten**

**DINSDAG 22 OKTOBER 2024 GENT Hotel VANDERVALK (GHELAMCO)
DONDERDAG 24 OKTOBER HASSELT Hotel HILIDAY INN**

inschrijvingen via info@caru-comvv.be